

dr Magdalena Paluszkiewicz-Misiaczek

Adiunkt

Zakład Kanady

Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych UJ

Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych

Autoreferat

I. Imię i nazwisko: Magdalena Paluszkiewicz-Misiaczek

II. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej:

2004 - stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie historii nadany Uchwałą Rady Naukowej Wydziału Historycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 16.04.2004 na podstawie rozprawy doktorskiej: *Awans społeczny i zmiana wiktoriańskiego wizerunku kobiety w Kanadzie na przełomie XIX i XX wieku* (promotor dr hab. Anna Reczyńska, recenzenci: prof. dr hab. Izabella Rusinowa, prof. dr hab. Andrzej Chwalba)

1996 magister filologii angielskiej, Instytut Filologii Angielskiej Wydziału Filologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego, specjalizacja nauczycielska oraz tłumaczeniowa, praca magisterska *Cultural Aspects of Polish - English Translations of Administrative and Institutional Terms* (promotorzy: dr Teresa Bałuk-Ulewicz oraz prof. dr hab. Andrzej Mania)

III. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych.

Od 2006 - adiunkt, Zakład Kanady, Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych, Uniwersytet Jagielloński (2007/2008 - urlop macierzyński)

2004 - 2006 - asystent, Katedra Amerykanistyki, Instytut Amerykanistyki i Studiów Polonijnych, Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych, Uniwersytet Jagielloński

2010 - 2013 - wykładowca przedmiotu: tłumaczenia uwierzytelnione, sądowe i notarialne

Katedra do Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową Uniwersytetu Jagiellońskiego - podyplomowe studia dla tłumaczy tekstów specjalistycznych, sekcja angielska

1996 - 2004 - lektor języka angielskiego, Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych Uniwersytetu Jagiellońskiego (obecnie Jagiellońskie Centrum Językowe)

IV. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.):

a) tytuł osiągnięcia naukowego:

Szacunek i wsparcie - kanadyjski system opieki nad weteranami

b) autor, tytuł publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa:

Magdalena Paluszkiewicz-Misiaczek, *Szacunek i wsparcie - kanadyjski system opieki nad weteranami*, Wydawnictwo Księgarnia Akademicka, Kraków 2015, Seria Societas

c) omówienie celu naukowego ww. pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Analizowane przeze mnie zagadnienia związane z pomocą państwa i opieką nad weteranami stanowią jeden z elementów polityki publicznej, jak również, w pewnym zakresie, element instytucjonalny i socjalny polityki bezpieczeństwa i obronnej. Organizacja procesu rozwiązywania problemów publicznych to w Polsce relatywnie nowa sfera badań naukowych, w której rozwijaniu pomocne są analizy polityk publicznych innych państw, szczególnie mogących się poszczycić znaczącymi osiągnięciami w tym zakresie. Jednym z takich krajów jest Kanada, która jako kraj wielokulturowy i wieloetniczny boryka się z licznymi problemami w różnych sferach przestrzeni publicznej, skutecznie jednak radząc sobie z większością wyzwań. Obszar działań Kraju Klonowego Liścia a w zakresie budowy i

kształtowania systemu opieki nad weteranami, prowadzonych na poziomie całego państwa, poszczególnych prowincji, samorządów i organizacji pozarządowych stał się w ostatnich latach centrum moich poszukiwań i analiz badawczych. Ich efektem jest wskazana jako osiągnięcie naukowe monografia pt.: *Szacunek i wsparcie - kanadyjski system opieki nad weteranami*. Książka ta jest w założeniu pierwszym etapem i wprowadzeniem do dalszych badań, również porównawczych. Chciałabym skierować je w stronę jakości opieki oferowanej ostatnim żyjącym jeszcze weteranom drugiej wojny światowej oraz weteranom uczestniczącym w drugiej połowie XX i pierwszej dekadzie XXI wieku w misjach stabilizacyjnych i pokojowych prowadzonych pod egidą ONZ lub w ramach zobowiązań wynikających z przynależności do NATO.

Na wstępie chciałabym wprowadzić dwie uwagi terminologiczno-definicyjne. Pierwsza z nich dotyczy rozumienia terminu *weteran* - kluczowego w napisanej przez mnie monografii. Zasadniczo, w kontekście wojskowym, za weteranów przyjmuje się uważać wszystkich żołnierzy, którzy zakończyli służbę w armii danego kraju. Niemniej jednak w niniejszej publikacji termin ten w większości kontekstów jest używany w jego zawężonej definicji, przyjętej przez Davida A. Gerbera w pionierskiej książce *Disabled Veterans in History* (Ann Arbor 2000), uznającej za weteranów te osoby, które z powodów od nich niezależnych, najczęściej zdrowotnych, nie mogą powrócić do służby czynnej w siłach zbrojnych i tym samym są zmuszone zakończyć karierę wojskową.

Uwaga druga dotyczy mojej decyzji o wprowadzeniu do polskiego dyskursu akademickiego terminu *uraz spowodowany przez stres operacyjny* (ang. *operational stress injury* - OSI). W Polsce nie był on dotychczas używany, zaś w Kanadzie został oficjalnie przyjęty przez Kanadyjskie Siły Zbrojne i Ministerstwo ds. Weteranów (*Veterans Affairs*) w 2002 roku. Jest to termin pozamedyczny, niefigurujący na oficjalnej liście zaburzeń psychicznych *DSM-IV*. W Kanadzie zastąpił on jednak powszechnie stosowany w Europie i USA termin *zespół stresu pourazowego* (*posttraumatic stress disorder* - PTSD) który – jak uznano – nie oddaje w pełni złożonego charakteru problemu, stygmatyzuje żołnierzy oraz weteranów i stanowi zaledwie jeden z możliwych objawów urazów spowodowanych przez stres operacyjny¹. Skrótowi OSI, zgodnie z przyjętą w Kanadzie zasadą, używam dla opisu szeregu problemów natury psychologicznej i psychicznej, będących następstwem udziału w

¹ M. Bernier, *Doing Well and Doing Better: Health Services Provided to Canadian Forces Personnel with an Emphasis on Posttraumatic Stress Disorder – Report of the Standing Committee on National Defence*, VI 2009, s. 59, [online] http://veteranvoice.info/archive/info_09jundnd%20ptsd%20report%20_eng.pdf, 12.03.2016.

operacjach wojskowych i mających przełożenie społeczne. Są wśród nich np.: nadużywanie alkoholu i substancji psychoaktywnych, stany lękowe, depresja, PTSD, problemy w kontaktach ze współpracownikami, rodziną i postronnymi ludźmi utrudniające funkcjonowanie w życiu codziennym. Ta zmiana terminologiczna jest w Kanadzie istotnym elementem szerokiej kampanii społeczno-informacyjnej, której celem jest destygmatyzacja problemów psychicznych wśród żołnierzy i weteranów. Usunięcie występującego w nazwie *Post Traumatic Stress Disorder* słowa *disorder* („zaburzenie”, „choroba”) i zastąpienie go słowem *injury* („uraz”) ma podkreślać, że urazy psychiczne powiązane ze służbą wojskową należy traktować równie naturalnie, jak rany fizyczne odnoszone w walce, które od zawsze były uznawane za naturalny element żołnierskiego rzemiosła i oznakę bohaterstwa, zaś powrót do służby po wyleczeniu urazu lub zwolnienie ze służby przy uznaniu wszelkich zasług (*honorable discharge*) za normalną kolej rzeczy.

Kanada nie należy do grupy krajów postrzeganych ani jako państwo o bogatych tradycjach wojskowych, ani też jako licząca się siła militarna. Jest jednym z niewielu krajów świata, na którego terytorium ostatnie działania zbrojne miały miejsce pod koniec XIX wieku (Powstanie Metysów nad Red River w 1885 roku). Niemniej jednak nie oznacza to, iż kraj ten nie uczestniczył na przestrzeni XX wieku w konfliktach zbrojnych toczących się poza jego granicami. W latach 1914-1918 oraz 1939-1945 Kanada brała udział w działaniach wojennych prowadzonych w Europie. W tym celu praktycznie od zera zbudowała dwie liczące się armie, co ważne – oparte prawie w całości na zaciągu ochotniczym. U progu zimnej wojny aktywnie uczestniczyła też w konflikcie koreańskim. Od 1956 roku Kraj Klonowego Liścia w sposób znaczący angażuje się w międzynarodowe działania na rzecz utrzymania pokoju i bezpieczeństwa. Ponad 120 000 kanadyjskich żołnierzy wzięło udział w prowadzonych pod egidą ONZ operacjach na rzecz utrzymania pokoju (*peacekeeping*), nadzorując przestrzeganie zawieszenia broni, udzielając pomocy we wdrażaniu porozumień pokojowych zawartych przez strony konfliktu, chroniąc ludność cywilną oraz wspomagając rozbrojenie w wielu zapalnych rejonach świata. Ostatnio, w latach 2002-2014, łącznie aż 40 026 kanadyjskich żołnierzy uczestniczyło w operacji wojskowej *Enduring Freedom* (Trwała Wolność) w Afganistanie.

W związku z wyżej opisanym zaangażowaniem militarnym na arenie międzynarodowej Kanada posiada bogate doświadczenia w zakresie tworzenia odpowiednich ram prawnych określających zasady i formę pomocy należnej weteranom. Pierwsze, pionierskie uregulowania prawne powstały niespełna 100 lat temu, z myślą o żołnierzach

Korpusu Ekspedycyjnego walczących na froncie zachodnim podczas I wojny światowej. Od tego okresu przepisy regulujące zasady opieki nad weteranami były na bieżąco dostosowywane do zmieniających się warunków i potrzeb. Najnowsza wersja ustawy o weteranach – *Canadian Forces Members and Veterans Re-establishment Act*, zwana potocznie *New Veterans Charter*, została przyjęta 1 kwietnia 2006 roku i do chwili obecnej była już dwukrotnie nowelizowana. W monografii dokonuję analizy ewolucji systemu opieki nad weteranami, jaka dokonała się w Kanadzie na przestrzeni ostatnich 100 lat. Prowadząc badania, starałam się szukać odpowiedzi na następujące pytania:

- W jaki sposób na przestrzeni XX i w pierwszej dekadzie XXI wieku zmienił się zakres wyzwań związanych z procesem readaptacji weteranów? Czy – a jeśli tak, to w jaki sposób – zmieniło się podejście do byłych żołnierzy? Jaki jest obecny stosunek kanadyjskiej opinii publicznej do weteranów i ich problemów?
- Jak ewoluowało podejście rządu do kwestii ponoszenia długoterminowych kosztów opieki nad kombatantami? Jakie są przewidywane obciążenia dla budżetu państwa z tytułu wypłat odszkodowań i rent? Jakie mogą być największe wyzwania w latach kolejnych?
- W jakim stopniu weterani uczestniczyli i uczestniczą w procesie podejmowania dotyczących ich decyzji, jaką rolę w procesie decyzyjnym odgrywają organizacje i grupy kombatanckie?
- Które elementy systemu opieki są najbardziej istotne z punktu widzenia byłych żołnierzy oraz urzędników Ministerstwa ds. Weteranów (*Veterans Affairs*)?
- W jakim stopniu na przestrzeni lat zmieniło się podejście władz wojskowych i samych weteranów do kwestii psychologicznych konsekwencji udziału w operacjach wojskowych? Na ile skuteczne są obecne metody pomocy weteranom cierpiącym z powodu urazów będących skutkiem stresu operacyjnego?

Podjęta przeze mnie analiza procesu ewolucji polityki Kanady wobec weteranów mieści się w ramach szerokiego, pluralistycznego podejścia do nauk politologicznych, w zakresie którego prowadzone są wielopłaszczyznowe badania wpływu władzy na dystrybucję zasobów, rozwój systemu opieki społecznej oraz zabezpieczanie szans życiowych obywateli. Koncentruję się więc na kwestii bezpieczeństwa socjalnego, obejmującego zapewnienie dochodów i opieki w sytuacji choroby lub inwalidztwa. W mojej pracy w znacznej mierze oparłam się na tradycyjnym paradygmacie badawczym, stawiającym na opis i zrozumienie

zachodzących procesów. Korzystałam zarówno z danych ilościowych, dzięki którym uzyskałam obraz zakresu opieki nad weteranami w poszczególnych okresach, jak i jakościowych, pozwalających na analizę poszczególnych problemów. Takie podejście umożliwiło mi uwzględnienie większej ilości aspektów i uwarunkowań analizowanego przeze mnie zagadnienia oraz prawidłową weryfikację danych.

Jako punkt wyjścia w badaniach tematu przyjąłam metodę historyczną. Dla prawidłowego zrozumienia współczesnego podejścia do problematyki rozwoju państwowych systemów opieki nad weteranami konieczne jest poznanie genezy ich powstania oraz kolejnych etapów zmian. Ponieważ system kanadyjski historycznie pozostaje na styku modelu brytyjskiego i amerykańskiego, w procesie jego opisu i analizy w wielu przypadkach konieczne okazało się zwrócenie się także ku metodzie porównawczej. Badania porównawcze umożliwiły bowiem wykazanie, w jakim zakresie kanadyjscy decydenci zdołali wykorzystać doświadczenia wyżej wymienionych krajów dla unikania błędów i podejmowania optymalnych decyzji (wymiar wzorca bądź luki).

Badania najnowszych, bieżących aspektów funkcjonowania systemu opieki nad weteranami prowadziłam początkowo z wykorzystaniem metody analizy instytucjonalno-prawnej, dokonując szczegółowego przeglądu aktów normatywnych i danych statystycznych opracowanych przez kanadyjskie Ministerstwo ds. Weteranów (*Veterans Affairs Canada*). Niezwykle cenne źródło informacji stanowiły też raporty, analizy i opracowania sporządzone w Kanadzie przez komisje i audytorów powołanych dla zbadania sytuacji weteranów, szczególnie Biuro Rzecznika Praw Weteranów (*Office of Veterans Ombudsman*) oraz Podkomisję ds. Weteranów przy Stałej Komisji Senackiej ds. Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony Narodowej (*Subcommittee on Veterans Affairs of the Standing Senate Committee on National Security and Defense*). W przypadku niektórych zagadnień ze sfery instytucjonalno-prawnej, zwłaszcza w zakresie finansowania i kosztów opieki nad weteranami, zdecydowałam o wprowadzeniu pewnych elementów prognostycznych.

W badaniach nad instytucjami i systemami pomocowymi najważniejsi powinni być, choć nie zawsze niestety są, ludzie, którym mają one służyć. Na każdym z etapów pracy starałam się więc, w możliwie dużym zakresie, wprowadzać i włączać w tok narracji elementy źródeł subiektywnych – w formie wspomnień, listów, pamiętników, wywiadów prasowych i wpisów publikowanych przez weteranów na forach internetowych. Mam nadzieję, że dzięki takiemu podejściu udało mi się skonfrontować oficjalne informacje i statystyki z doświadczeniami i przeżyciami poszczególnych grup byłych żołnierzy oraz umiejscowić je w szerszym kontekście. W ten sposób przedstawiłam w miarę pełny obraz

ewolucji systemu opieki nad weteranami, jaka dokonała się w Kanadzie na przestrzeni ostatnich 100 lat. Pokazałam, jak w latach 1916-1919, praktycznie od zera, udało się w Kanadzie zbudować szeroki, jak na ówczesne czasy, system opieki medycznej, zasiłków, rent dla weteranów i szkoleń zawodowych dla inwalidów wojennych. Dzięki temu już u progu XX wieku, pod względem zakresu i wysokości oferowanych weteranom świadczeń kraj ten stał się w sferze opieki nad kombatantami liderem wśród pozostałych państw biorących udział w I wojnie światowej. Nie oznaczało to jednak odejścia od powszechnego w tym czasie sposobu myślenia, iż renty dla inwalidów wojennych czy zasiłki dla rodzin poległych, jako rodzaj jałmużny, należą się jedynie wąskiej grupie najbardziej potrzebujących. W monografii dokonałam analizy licznych niedociągnięć kanadyjskiego pionierskiego systemu, które w połączeniu z niesprzyjającymi warunkami ekonomicznymi w pierwszych dwóch latach po wojnie oraz podczas wielkiego kryzysu spowodowały, iż weterani kanadyjscy w okresie międzywojennym byli grupą społeczną często demonstrującą swoje niezadowolenie.

Trudności towarzyszące powrotowi do życia cywilnego weteranów Wielkiej Wojny sprawiły, iż po przystąpieniu Kanady do drugiej wojny światowej rząd tego kraju nieomal natychmiast rozpoczął działania mające na celu dopracowanie systemu opieki nad kombatantami, tak aby nie doprowadzić do powstania kolejnego „straconego pokolenia”. Efektem tych wysiłków było stworzenie *Karty Praw Weteranów* - pakietu pomocy dla ponad miliona kanadyjskich weteranów, zarówno mężczyzn jak i kobiet, którzy dzięki programom administrowanym przez Ministerstwo ds. Weteranów, otrzymali możliwość rozwoju osobistego i awansu społecznego na niespotykaną skalę. Analizując poszczególne rozwiązania wprowadzone ówczesnie w Kanadzie, starałam się pokazać, które z nich sprawiły, iż w trakcie trwania konfliktu oraz w pierwszych dekadach po wojnie *Karta Praw Weteranów* była najprawdopodobniej najbardziej progresywnym na świecie pakietem programów pomocy stworzonych z myślą o byłych żołnierzach. Wśród nich największy postęp dokonał się w zakresie: 1) zapewnienia weteranom dostępu do najnowszych ówczesnie osiągnięć medycyny; 2) poszerzenia zakresu długoterminowej opieki państwa nad inwalidami wojennymi oraz rodzinami poległych; 3) przyznania kombatantom, którzy nie ponieśli uszczerbku na zdrowiu, dostępu do szeregu programów rekompensujących utracony czas i możliwości oraz pomagających im w rozpoczęciu nowego rozdziału życia. Fundamentem sukcesu całego tego systemu było zaangażowanie w jego tworzenie weteranów, szczególnie poszkodowanych.

W oparciu o taką bazę historyczną w dalszej części tekstu przeanalizowałam stopniowe zmiany, jakie zaczęły być wprowadzane w *Karcie Praw Weteranów* w drugiej

połowie XX wieku. Kolejne poprawki istniejącego już systemu miały na celu dostosowanie ustawodawstwa do zmieniających się potrzeb starzejących się weteranów obu wojen światowych i wojny w Korei oraz objęcie opieką grup osób, które uzyskały status kombatantów już po wojnie. Do tej kategorii zostali zaliczeni cywile pracujący na rzecz armii w ramach Kanadyjskiej Wojennej Służby Pomocniczej, weterani z Nowej Funlandii² i byli żołnierze z krajów koalicji antyhitlerowskiej, którzy osiedli po wojnie w Kanadzie. Odniosłam się także do roszczeń grup weteranów potraktowanych marginalnie lub wręcz pominiętych podczas wprowadzania poprawek do *Karty*: Indian, Metysów, marynarzy floty handlowej, jeńców wojennych wziętych do niewoli w Hongkongu oraz żołnierzy biorących udział w prowadzonych w Kanadzie w czasie drugiej wojny światowej i w początkowym okresie zimnej wojny, tajnych badaniach nad bronią chemiczną.

Chronologiczny opis uwarunkowań dotyczących wymienionych wyżej grup oraz zmian w podejściu do byłych żołnierzy, jakie dokonały się na przestrzeni XX wieku, zawarty w pierwszej części monografii stanowi podstawę dla przeprowadzenia analizy obecnie obowiązującej w Kanadzie *Ustawy o odszkodowaniach i pomocy dla członków kanadyjskich sił zbrojnych i weteranów (Canadian Forces Members and Veterans Re-establishment and Compensation Act)*, znanej pod skróconą nazwą *Nowa Karta Praw Weteranów (The New Veterans Charter – NVC)*, obowiązującej od 1 kwietnia 2006 roku. Kompleksowa reforma systemowa została przeprowadzona w celu dostosowania systemu opieki do potrzeb szybko rosnącej grupy młodych weteranów, uczestników licznych kanadyjskich misji pokojowych i stabilizacyjnych prowadzonych w drugiej połowie XX wieku i na początku XXI wieku. Szczególny nacisk został położony na zapewnienie odpowiedniego zakresu pomocy członkom kontyngentu działającego w latach 2001-2014 w Afganistanie.

Analizując działający w Kanadzie od 2006 roku system programów pomagających w readaptacji kombatantów poza strukturami armii, skupiałam się więc przede wszystkim na: 1) nowych programach aktywizacji zawodowej; 2) działaniach na rzecz rozwoju systemu pomocy dla rodzin weteranów, zwłaszcza w zakresie wyrównywania szans ekonomicznych oraz dostępu do opieki medycznej; 3) wzbudzającej ogromne kontrowersje kwestii poziomu wypłat tytułem odszkodowań przyznawanych weteranom, którzy ponieśli trwałe i znaczące uszczerbek na zdrowiu; 4) wysokości zasiłków pielęgnacyjnych i rekompensujących utratę możliwości zarobkowania wprowadzonych w zamian za przyznawane do roku 2006 dożywotnie renty inwalidzkie.

² Nowa Funlandia stała się częścią Dominium Kanady dopiero w 1949 roku.

Jako niezmiernie istotną i dlatego wartą szczególnego zaakcentowania, w osobnym rozdziale, uznałam również kwestię zmiany podejścia władz wojskowych i samych weteranów do kwestii psychologicznych konsekwencji udziału w operacjach wojskowych. Przeanalizowałam wydarzenia i czynniki, które doprowadziły w Kanadzie do przyjęcia nowych standardów leczenia i profilaktyki urazów spowodowanych przez stres operacyjny wśród żołnierzy i weteranów oraz zaprezentowałam szeroki wachlarz wprowadzonych rozwiązań, takich jak: rozbudowa sieci przychodni zdrowia psychicznego; eksperymentalne programy terapeutyczne wspomagające leczenie farmakologiczne m.in. w ramach grup wsparcia koleżeńskiego, dogoterapii, hipoterapii, terapii zajęciowej oraz sesji wyjazdowych. Przedstawiłam też programy mające na celu walkę ze stygmatyzacją byłych i obecnych członków armii zmagających się z problemem urazów psychicznych, dzięki którym Kanada, w zakresie dostępności opieki psychiatrycznej, stała się liderem wśród państw należących do NATO.

Podjęmowana przeze mnie problematyka badań nie doczekała się jeszcze kompleksowej analizy ani w Kanadzie, ani tym bardziej w Polsce. W Kanadzie istnieją, co prawda, szczegółowe monografie opisujące sytuację weteranów w okresach po obu wojnach światowych, lecz w pozostałym zakresie badania na temat pozycji weteranów w społeczeństwie oraz uregulowań prawnych określających ramy udzielanej im pomocy mają charakter fragmentaryczny i wybiórczy. Podejście oraz sposób i zakres ujęcia tematu, pozwalają, jak sądzę, uznać więc napisaną przeze mnie monografię za oryginalny wkład do badań nad polityką publiczną w zakresie działania systemu opieki nad weteranami oraz poprawą jakości życia osób kończących karierę wojskową z powodu urazów odniesionych podczas służby.

Istnieje kilka przesłanek, dla których to właśnie kanadyjski system opieki nad byłymi żołnierzami, a w szczególności programy adresowane do weteranów zmagających się z problemem stresu pourazowego, stanowią cenny materiał porównawczy, szczególnie w kontekście wprowadzonej w Polsce 30 marca 2012 roku *Ustawy o weteranach działań poza granicami państwa*. Warto podkreślić, że potencjały wojskowe Kanady i Polski są zbliżone. Podobne są też doświadczenia w zakresie ostatnio prowadzonych operacji wojskowych i liczba weteranów misji poza granicami kraju. Co więcej, ostatnio kanadyjskie rozwiązania z zakresu polityki socjalnej są też często w naszym kraju przywoływane w kontekście proponowanej reformy systemów: emerytalnego i opieki zdrowia, czyli dwóch filarów istotnych także w ramach systemu opieki nad weteranami. Inną istotną przesłanką, skłaniającą do podjęcia badań nad zakresem i jakością opieki oferowanej weteranom, jest rozwój sytuacji

na arenie międzynarodowej skłaniający do przypuszczeń, iż żołnierze obu armii będą w najbliższej przyszłości musieli zmierzyć się z nowymi zadaniami. Kanada zapewne będzie musiała sprostać wyzwaniom związanym z potwierdzeniem swojej suwerenności w Arktyce, częściowo także poprzez zwiększenie obecności militarnej w tym rejonie. Dowództwo Polskich Sił Zbrojnych bierze natomiast pod uwagę możliwą konieczność podjęcia wyzwań związanych ze skomplikowaną sytuacją w stosunkach Ukraina-Rosja. Armie obu krajów muszą liczyć się także z koniecznością podjęcia działań poza granicami kraju, mających na celu walkę z terroryzmem międzynarodowym oraz zapobieganie skutkom kryzysu humanitarnego wywołanego przez wielką falę uchodźców z krajów Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej. Nawet jednak przyjmując optymistyczny scenariusz, zakładający iż obie armie nie będą w najbliższym czasie zmuszone do podjęcia działań bojowych wynikających z przynależności do NATO, podobnych do operacji w Afganistanie, skutkujących nagłym i znaczącym zwiększeniem liczby poszkodowanych weteranów, można być pewnym, iż liczba żołnierzy odchodzących z Sił Zbrojnych obu krajów utrzyma się na jednolitym poziomie lub będzie powoli lecz stale wzrastać, w związku ze stopniowym ujawnianiem się wśród członków wcześniej podejmowanych misji zagranicznych problemów zdrowotnych, szczególnie związanych z zespołem stresu pourazowego.

Wiele rozwiązań kanadyjskich przedstawionych w mojej monografii może stanowić wzór i materiał do wykorzystania w procesie rozbudowy i unowocześniania modelu opieki nad weteranami w innych krajach, w tym również w Polsce. Na szczególną uwagę zasługują, w mojej opinii, kanadyjskie wysiłki w celu budowy pozytywnego stosunku społeczeństwa do weteranów i ich doświadczeń. Częsta i widoczna obecność kombatantów w środkach masowego przekazu oraz opracowanie specjalnych programów edukacyjnych pokazujących zadania i wyzwania, z jakimi musieli mierzyć się żołnierze misji poza granicami kraju spowodowały, że kanadyjscy weterani cieszą się obecnie powszechnym szacunkiem i uznaniem. To – jak sami twierdzą – ogromnie ułatwia im reintegrację poza strukturami armii. Dzięki akcjom informacyjnym i edukacyjnym możliwe stało się także rozwinięcie programów aktywizacji zawodowej oraz działań pomagających w nawiązaniu kontaktów pomiędzy poszukującymi zatrudnienia weteranami z potencjalnymi pracodawcami. Warto także rozważyć wprowadzenie kanadyjskich standardów w zakresie wykorzystania umiejętności i doświadczeń byłych wojskowych w służbie publicznej, szczególnie poprzez tworzenie miejsc pracy dla kombatantów w ramach takich podmiotów, jak straż graniczna czy agencje odpowiedzialne za bezpieczeństwo kraju.

Zanim opracowałam i przedstawiłam wyniki badań w formie monografii, pierwsze wstępne rezultaty prowadzonych przeze mnie analiz przedstawiłam w rozdziale w ramach pracy zbiorowej *Canadian Policy Towards Veterans - From WWI to Afghanistan* [w:] *Variations on Community: The Canadian Space*, red. Lucia Otrisalova, Eva Martonyi, Masaryk University, Brno 2013, ss. 245-256. Efektem moich poszukiwań badawczych, związanych z tworzeniem monografii dotyczącej problematyki budowy systemu opieki nad weteranami, są również publikacje (artykuły naukowe w czasopismach recenzowanych oraz rozdziały w publikacjach zbiorowych) traktujące o pewnych wybranych politycznych, społecznych i historycznych aspektach rozwoju Kanadyjskich Sił Zbrojnych. Przygotowałam więc rozdział do tomu poświęconego sytuacji Ludności Rdzennej w Ameryce Północnej, traktujący o roli przedstawicieli Indian, Metysów i Inuitów w oddziałach wojskowych formowanych w Kanadzie od okresu kolonialnego po dzień dzisiejszy pt: *Aboriginal Peoples in the Canadian Military* [w:] *Indigenous Perspectives of North America: A Collection of Studies*, red. Eniko Sepsi, Judit Nagy, Miklós Vassányi, Cambridge Scholars Publishing, Cambridge 2014, ss. 387-404. Z kolei w tekście zatytułowanym: *Formacja Canadian Rangers - historia i współczesne wyzwania* [w:] *Pani Anna w Kanadzie. Księga pamiątkowa dedykowana Pani Profesor Annie Reczyńskiej*, red. Marcin Gabryś, Magdalena Paluszkiwicz-Misiaczek, Księgarnia Akademicka, Kraków 2016, ss. 251-272 poruszyłam niepodejmowaną dotąd w polskim dyskursie akademickim kwestię zasad funkcjonowania formacji Canadian Rangers, jako członu Kanadyjskich Sił Rezerwowych działającego na terenach Arktyki. Tekst ten ma więc na celu zarówno przybliżenie historycznych uwarunkowań związanych z powstaniem tej unikalnej formacji, jak również przedstawienie roli jaką pełni ona obecnie na terenach Kanady znajdujących się na północ od 55 równoleżnika. Doświadczenia kanadyjskie związane z usprawnianiem funkcjonowania formacji Canadian Rangers są bowiem ciekawym punktem odniesienia w kontekście prowadzonych w Polsce dyskusji dotyczących wyzwań związanych z wewnętrznym bezpieczeństwem państwa oraz pracami nad nową koncepcją obrony terytorialnej kraju i reformą struktur obrony cywilnej.

Problem różnorodności etnicznej Kanadyjskich Sił Zbrojnych oraz obecności kobiet w armii tego kraju poruszyłam również w dwóch innych tekstach. Pierwszym z nich jest rozdział pt. *Diversity at the Canadian Armed Forces – Historical Perspective and Current Problems* [w:] *Towards Critical Multiculturalism – Dialogues Between/Among Canadian Diasporas*, red. Ewelina Bujanowska, Marcin Gabryś, Tomasz Sikora, Para, Katowice 2011, ss. 402-424. Na tle historycznych przemian w zakresie akceptacji różnorodności etnicznej

oraz obecności kobiet w szeregach Kanadyjskich Sił Zbrojnych przeanalizowałam w nim obecny problem kanadyjskiej armii z naborem w jej szeregi rekrutów wywodzących się z Ludności Rdzennej oraz tzw. widocznych mniejszości (*Visible Minorities*), jak również bieżące uregulowania dotyczące służby wojskowej kobiet w tym kraju.

Tekst pt: *“Notwithstanding its Awfulness... I Couldn't Have Stayed Away” — The Great War in the Eyes of Canadian Military Nurses Sophie Hoerner and Dorothy Cotton*, o pracy kanadyjskich pielęgniarek w szpitalach polowych w okresie pierwszej wojny światowej, napisany na podstawie niepublikowanych pamiętników Kanadyjek pracujących w szpitalach wojskowych we Francji i Rosji, znalazł się w publikacji wydanej dla uczczenia setnej rocznicy przystąpienia Kanady do pierwszej wojny światowej - *Re-Imagining the First World War: New Perspectives in Anglophone Literature and Culture*, red. Anna Branach-Kallas, Nelly Strehlau, Cambridge Scholars Publishing, Cambridge 2015, s. 314-329.

W chwili obecnej na publikację oczekują dwa kolejne moje teksty związane z projektem, którego efektem jest wskazane w punkcie I osiągnięcie naukowe. Proces zmiany postrzegania urazów psychicznych żołnierzy i weteranów, jaki dokonał się w Kanadzie na przestrzeni ostatnich stu lat, starania mające na celu destygmatyzację byłych i obecnych członków armii zmagających się z urazami spowodowanymi stresem operacyjnym, jak również szeroki zakres oferowanych kanadyjskim weteranom wspomagających programów terapeutycznych, został przeze mnie przedstawiony w rozdziale pt. *Kanadyjski system opieki nad żołnierzami i weteranami cierpiącymi z powodu urazów będących skutkiem stresu operacyjnego* mającym się ukazać w publikacji pt. *Psychologia boju na przestrzeni dziejów. Człowiek w doświadczeniu granicznym*. Zanalizowałam w nim wprowadzane w Kanadzie eksperymentalne metody polegające na połączeniu leczenia farmakologicznego oraz psychologicznej terapii indywidualnej i/lub grupowej z programami angażującymi weteranów w rozmaite dodatkowe formy aktywności takimi jak: działalność sportowa lub promująca kontakt ze zwierzętami (hipoterapia, dogoterapia), praca w ramach grup wsparcia wzajemnego, zaangażowanie w służbę publiczną. Przedstawiłam również istotną rolę, jaką w uświadomieniu czynnikom wojskowym i opinii publicznej problemu PTSD odegrała postawa kanadyjskiego generała Roméo Dallaire'a, dowódcy misji pokojowej ONZ w Rwandzie w latach 1993, który jako pierwszy i do chwili obecnej jedyny z wysokich rangą wojskowych na świecie opisał, w jak destruktywnie doświadczenia misji wojskowej wpłynęły na jego psychikę.

Na etapie recenzji znajduje się złożony do czasopisma „Politeja” (lista B wykazu czasopism naukowych, 13 pkt) tekst: *WWII Veterans Charter and Its Impact on Development*

of Canadian Welfare State, w którym analizuję wpływ, jaki rozwiązania wprowadzane w Kanadzie po drugiej wojnie światowej w ramach Karty Praw Weteranów, mające pomóc w szybkim i bezproblemowym powrocie weteranów do normalnego życia, wpłynęły na proces budowy kanadyjskiego państwa opiekuńczego.

V. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Poza działalnością badawczą, której efektem jest monografia wskazana jako osiągnięcie naukowe wynikające z art. 16, ust. 2 ustawy, nadal kontynuuję, zapoczątkowane okresie studiów doktoranckich, badania nad historią kanadyjskich ruchów kobiecych w XIX i XX wieku oraz zmianą pozycji kobiet dokonującą się w tym czasie pod wpływem przemian społecznych, ekonomicznych i demograficznych. Podejmuję w nich przede wszystkim problem odchodzenia od podziału na sferę publiczną i prywatną oraz proces włączania niektórych kwestii „prywatnych” takich jak np. opieka nad dziećmi, przemoc domowa czy zdobywanie wykształcenia do sfery polityki publicznej. Staram się przedstawiać źródła kanadyjskich osiągnięć w zakresie kształtowania polityki państwa w tych obszarach, jak również uwzględniać zaangażowanie kobiecych ruchów reformatorskich w działania na rzecz społeczności lokalnych, co stało się ważnym elementem budowy społeczeństwa obywatelskiego w Kanadzie.

Proces emancypacji kobiet, jaki dokonał się w Dominium Kanady, jest szczególnie ciekawy z racji krzyżujących się w tym kraju wpływów brytyjskich, amerykańskich, a w Quebecu także francuskich. Choć ruch ten nie różnił się znacząco od aktywności kobiet w innych krajach anglosaskich, to rozwijał się znacznie szybciej, a także bez wielkich napięć i konfliktów. Jego specyfika w Kanadzie opierała się bowiem przede wszystkim na ogromnych zdolnościach organizacyjnych stowarzyszeń kobiecych, umiejętności wznoszenia się ponad podziały religijne i etniczne, mądrego korzystania z doświadczeń innych krajów oraz przenoszenia najlepszych i najbardziej sprawdzonych rozwiązań amerykańskich, a także brytyjskich, na grunt kanadyjski. Na kanwie napisanej pod kierunkiem dr hab. Anny Reczyńskiej rozprawy doktorskiej *Awans społeczny i zmiana wiktoriańskiego wizerunku kobiety w Kanadzie na przełomie XIX i XX wieku*, po dokonaniu znaczących uzupełnień i rozszerzeń, przygotowałam monografię pt. *Najeźdźcy w sukniach. Awans społeczny i zmiana wiktoriańskiego wizerunku kobiety w Kanadzie na przełomie XIX i XX wieku*. Ukazała się ona nakładem wydawnictwa Marszałek w Toruniu w czerwcu 2015 r. Sądzę, że książka ta

stanowi interesujące uzupełnienie istniejących już w Polsce pozycji wpisujących się w zakres badań ruchów emancypacyjnych, szczególnie w ramach nurtu *maternal feminism*, służąc jednocześnie wprowadzeniu szeroko rozumianej tematyki Kanady do polskiej debaty akademickiej. Tak zwana „kwestia kobieca”, widziana przez pryzmat „etyki troski”³ i jej znaczenia w życiu politycznym i społecznym, szczególnie w obszarze zagadnień dotyczących awansu społecznego i zawodowego oraz praw obywatelskich kobiet w Ameryce Północnej pozostaje nadal w sferze moich zainteresowań naukowych, co przełożyło się w ostatnich latach na publikacje dotyczące min.:

a) udziału kobiet w życiu politycznym w USA i Kanadzie - *Udział kobiet w życiu politycznym na przykładzie USA i Kanady*, [w:] *Amerykańska demokracja w XXI wieku*, red. Andrzej Mania, Paweł Laidler, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006, ss. 209-214;

b) prawnej pozycji kobiet w okresie kolonialnym - *From Strength to Weakness – Changing Position of Women in Societies of New France and British North America*, [w:] *Place and Memory in Canada: Global Perspectives*, red. Magdalena Paluszkiewicz-Misiaczek, Anna Reczyńska, Anna Śpiewak, Polska Akademia Umiejętności, Kraków 2005, s. 377-386; oraz w XIX i na początku XX wieku - *Changes in Marriage, Divorce and Child Custody Law in Victorian Canada*, [w:] “TransCanadiana – Polish Journal of Canadian Studies” vol. 4, 2011, ss. 175-192;

c) zmieniającej się roli amerykańskich pierwszych dam - *White House Hostess, Pet Causes Campaigner, Convention Speaker - Evolution of Position and Role of American First Lady*, [w:] *2012 US Presidential Election. Challenges and Expectations*, red. Paweł Laidler, Maciej Turek, Kraków 2014, s. 47-64.

d) teksty popularyzujące dokonania ciekawych postaci i grup kobiecych, które miały znaczący wpływ na zachodzące w krajach Ameryki Północnej przemiany w zakresie polityki społecznej (zatrudnienia, ochrony pracowników oraz ochrony praw rodziny) oraz zdobywania praw politycznych, szczególnie prawa do uczestnictwa w życiu publicznym:

1) Elizabeth Blackwell - pierwszej kobiety która zdobyła dyplom lekarza medycyny w USA - *Nielatwo być pionierem. Wspomnienia Elizabeth Blackwell - pierwszej kobiety lekarza w USA* [w:] *Amerykomania - Księga Jubileuszowa Ofiarowana Profesorowi Andrzejowi Mani*

³ Gilligan C., *In a Different Voice*, Cambridge Mass., Harvard University Press, 1982.

vol. 2, red. Włodzimierz Biernacki, Adam Walszek, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2012, ss. 663-650;

2) pięciu działaczek na rzecz praw kobiet z Manitoby (*Famous Five*), inicjaterek *The Persons Case*, słynnej sprawy sądowej z lat 1927-1928, mającej na celu zmianę interpretacji Ustawy o Brytyjskiej Ameryce Północnej dającą kobietom możliwość zasiadania w Izbie Wyższej kanadyjskiego parlamentu - *The Persons Case – Meanders of Canadian History* [w:] *From the Foundation of Quebec City to Present-Day Canada (1608-2008): Retrospections, Path of Change, Challenge*, red. Krzysztof Jarosz, Zuzanna Szatanik, Joanna Warmuzińska-Rogóż, Para, Katowice 2009, ss. 51-60;

3) Dionne Quintuplets, słynnych kanadyjskich pięcioraczek, sprowadzonych w latach 1930. do roli atrakcji turystycznej oraz „produktu eksportowo-marketingowego” oraz batalii o prawo do opieki nad dziećmi toczonej pomiędzy francuskojęzycznymi i niezamożnymi rodzicami dziewczynek, a rządem prowincji Ontario - *Dionne Quintuplets – Unsuccessful Experiment of a Noble Society*, "Ad Americam – Journal of American Studies" vol. 9, 2008, ss. 69-76;

4) Filles du roi - kobietach wysyłanych w latach 1663-1673 do Nowej Francji w ramach akcji kolonizacyjnej mającej rozwiązać problem braku europejskich kobiet na tamtych terenach - *Filles du Roi – European Way of Solving Demographic Problems in the North American Colonies*, [w:] *Postconference Proceedings From the International Conference "United States v. Europe: Conflict v. Collaboration"*, Cracow 2004, red. Andrzej Mania, et al., Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2006, ss. 65-70.

Studia kanadyjskie są w Polsce dziedziną relatywnie nową, w ramach której Zakład Kanady, w którym pracuję, jako jedyny w kraju prowadzi badania z zakresu nauk społecznych. Dzięki temu mam szansę podejmowania tematyki dotychczas nieobecnej w polskich badaniach akademickich i wprowadzania kanadyjskich osiągnięć na polu polityki społecznej i publicznej do polskiego dyskursu naukowego. Moja działalność naukowa wpisuje się, mam nadzieję, w proces kształtowania nowego pola badań, dotychczas niedostrzeganego lub kojarzonego wyłącznie z rozwiązaniami wprowadzanymi w USA. Tworzenie i promowanie niemal zupełnie w Polsce nowej sfery badań oznaczało jednak niekiedy konieczność odejścia od obranych przeze mnie głównych obszarów badawczych w celu upowszechniania, w naszym kraju raczej niewielkiej lub opartej na pewnych stereotypach, ogólnej wiedzy o Kraju Klonowego Liścia. Stąd w moim dorobku znajdują się

także teksty, mające na celu szeroko rozumianą popularyzację wiedzy o Kanadzie i budowanie świadomości specyfiki m.in. kanadyjskiej kultury czy struktury społecznej tego państwa, powiązane z tematyką prowadzonych przeze mnie zajęć dydaktycznych. Ćwiczenia z przedmiotu „Wprowadzenie do problematyki kanadyjskiej” były inspiracją dla powstania artykułu: *Mythical Canada in Polish Minds: the Image of Canada in Polish Literature* [w:] „Ad Americam – Journal of American Studies” vol. 15, 2014, ss. 103-116, będącego analizą różnorodnych polskich mitów i toposów literackich na temat Kanady, a w szczególności przyrody i Ludności Rdzennej tego kraju. Z kolei artykuł *Colonization and Decolonization of Inuit Population in Canada* [w:] „Ad Americam – Journal of American Studies” vol. 11, 2010, ss. 91-99 powstał w rezultacie wieloletnich badań nad statusem społecznym i historią rdzennych mieszkańców Kanady, związanych z tematyką prowadzonego przeze mnie wykładu „Ludność Rdzenna Ameryki Północnej”.

Jako istotną część mojego dorobku postrzegam także działalność redaktorską, mającą na celu popularyzację i kształtowanie pola badań kanadyjskich oraz prezentowanie i porównanie dokonań kanadianistów prowadzących badania w ramach różnych dziedzin. Takie wieloaspektowe i interdyscyplinarne podejście tworzy pole dla wymiany doświadczeń, współpracy oraz prowadzenia dialogu pomiędzy naukowcami z różnych ośrodków, zarówno w kraju jak i za granicą, dając jednocześnie możliwość podejmowania studiów porównawczych.

Pierwszy tom, który miałam okazję współredagować we współpracy z prof. Anną Reczyńską i dr Anną Śpiewak zatytułowany: *Place and Memory in Canada: Global Perspectives*, Polska Akademia Umiejętności, Kraków 2005, ss. 593, był publikacją pokonferencyjną, stanowiącą zbiór esejów powstałych z okazji odbywających się w 2004 roku w Krakowie Trzeciego Kongresu Polskiego Towarzystwa Badań Kanadyjskich oraz Trzeciej Międzynarodowej Konferencji Kanadianistów Europy Centralnej. W jego skład weszło aż 58 tekstów o bardzo różnorodnej tematyce - od kanadyjskiej literatury, poprzez kwestie językowe - powiązane z kanadyjskimi językami oficjalnymi, historię, sztukę, po zagadnienia z dziedziny nauk społecznych i politycznych oraz prawa.

Drugą współredagowaną publikację w moim dorobku stanowi tom „TransCanadiany” - czasopisma naukowego wydawanego od 2008 roku przez Polskie Towarzystwo Badań Kanadyjskich - zatytułowany: *Changing Discourses on Canada: at the Crossroads of Cultures and Identities*, red. Magdalena Paluszkiewicz-Misiaczek, Alicja Żuchelkowska, vol.

4, 2011, ss. 304. W jego skład weszło 15 tekstów podzielonych na dwie tematycznie zorientowane części. W pierwszej znalazły się analizy tłumaczeń dzieł kanadyjskiej literatury, zaś w drugiej eseje dotyczące kanadyjskiej wielokulturowości, problemów społecznych i historycznych. Część trzecią stanowiło 13 recenzji wydawniczych popularyzujących polskie i zagraniczne publikacje z zakresu badań kanadyjskich.

Trzeci współredagowany tom to: *Pani Anna w Kanadzie. Księga pamiątkowa dedykowana Pani Profesor Reczyńskiej*, red. Marcin Gabryś, Magdalena Paluszkiewicz-Misiaczek, Księgarnia Akademicka, Kraków 2016, ss. 367. Publikacja ta, podzielona na dwie odrębne części zawiera 4 teksty poświęcone badaniom nad polską diasporą na świecie oraz 13 obejmujących szeroko rozumiane badania kanadyjskie w zakresie takich obszarów, jak: kultura, system prawny, obrona narodowa, literatura angielskojęzyczna, historia i filozofia.

Od chwili ukończenia studiów magisterskich nadal doskonale swój warsztat tłumacza. Od roku 1998, w którym uzyskałam uprawnienia tłumacza przysięgłego języka angielskiego, okresowo wykonuję na zlecenie sądu i organów ścigania tłumaczenia akt, pism formalnych i dokumentów metrykalnych oraz tłumaczenia konsekwentne. Z tego tytułu też w latach 2010-2013 prowadziłam w ramach Studiów Podyplomowych w Katedrze do Badań nad Przekładem i Komunikacją Międzykulturową UJ zajęcia z przedmiotu: „Tłumaczenia uwierzytelnione, sądowe i notarialne angielsko-polskie oraz polsko-angielskie”. Na kanwie doświadczeń w pracy tłumacza powstały dwa artykuły naukowe: napisany wraz z dr Katarzyną Spiechlanin tekst: *Drenaż mózgow – emigracja zarobkowa białego personelu do krajów UE*, Magdalena Paluszkiewicz-Misiaczek, Katarzyna Spiechlanin, [w:] *Polonia i Polacy w krajach Unii Europejskiej*, red. Marek Nadolski, Witold Rybczyński, Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztora, Pułtusk 2006, ss. 53-67 oraz analiza *Strategies and Methods in Dealing with Culture Specific Expressions on the Basis of Polish-English Translations of Chosen Administrative and Institutional Terms*, [w:] *Proceedings from the Eighth Conference of English, American and Canadian Studies*, vol. 3., Brno 2005, ss. 243 - 248.

Na mój dorobek publikacyjny w latach 2005-2016 składają się ogółem: dwie monografie, trzy tomy współredagowane, cztery artykuły w czasopismach naukowych oraz trzynaście rozdziałów w pracach zbiorowych. Jak wspomniałam, jeden artykuł i jeden rozdział w pracy zbiorowej oczekują na publikację. W wyżej wymienionym okresie uczestniczyłam także w dwudziestu trzech konferencjach naukowych, występując z dwudziestoma dwoma indywidualnymi i jednym koreferatem (pięć konferencji ogólnopolskich, osiemnaście

konferencji międzynarodowych). Szczegółowy wykaz konferencji oraz wygłoszonych referatów znajduje się w załączniku nr 3.

W latach 2005-2016 istotną część badań za granicą prowadziłam dzięki pięciu grantom:

a) Grant umożliwiający kwerendę biblioteczną w bibliotece Uniwersytetu Masaryka w Brnie przyznany przez Polskie Towarzystwo Badań Kanadyjskich (2005) w ramach współpracy z European Association for Canadian Studies.

b) Grant badawczy The Tokyo Foundation; Joint Initiatives Program (JIP) wraz z dr Bartoszem Hlebowiczem i mgr Alicją Froń (2007)

c) Grant umożliwiający kwerendę biblioteczną przyznany przez JFK Institute of American Studies, Berlin Free University (2011)

d) Staż zagraniczny w ramach programu Society, Environment, Technology Uniwersytetu Jagiellońskiego realizowany w Institute for Canadian and Aboriginal Studies Ottawa University oraz Canadian Institute for Military and Veteran Health Research, Queen's University w Kingston (2015).

e) Grant Kancelarii Senatu RP realizowany we współpracy pomiędzy Uniwersytetem Jagiellońskim i Kanadyjsko-Polskim Instytutem Badawczym w Toronto zatytułowany: „Dokumentacja aktywności Polonii w Toronto na rzecz Polski i polskich imigrantów w latach 80 i 90 XX wieku”, wykonawca (2016).

Wyjazdy te pozwoliły mi na zebranie materiałów koniecznych do ukończenia monografii, nawiązanie i rozwijanie kontaktów bezpośrednich wśród naukowców i środowisk akademickich zajmujących się badaniami w zakresie kanadyistyki, szczególnie członków Międzynarodowej Rady Badań Kanadyjskich (ICCS), jak również osób zainteresowanych wszelkimi formami pogłębiania i promocji wiedzy o Kanadzie zarówno w Europie jak i Kraju Klonowego Liścia.

Chętnie angażuję się w wydarzenia służące popularyzacji studiów kanadyjskich w Polsce, zarówno w środowisku akademickim np. poprzez pomoc studentom działającym w ramach Koła Naukowego Amerykanistyki w organizacji Festiwalu Kultury Kanadyjskiej (2012, 2013, 2015, 2016), Koła Naukowego Bezpieczeństwa Narodowego (Konferencja Stres bojowy i urazowy u żołnierzy w ujęciu historycznymi współczesnym - 2015) jak również wygłaszając wykłady gościnne adresowane do różnych grup odbiorców poza środowiskiem akademickim

(szkoły, festiwale nauki). Od lat współpracuję z Ambasadą Kanady w Warszawie przy okazji organizacji wizyt i wykładów gości z Kanady na Uniwersytecie Jagiellońskim: Gubernator Generalnej Adrienne Clarkson (2005), Gubernatora Generalnego Davida Johnstona (2014), Ministra ds. wielokulturowości Tima Uppala (2015), ambasadorów Daniela Costello (2011), Alexandry Bugailiskis (2014, 2015), Stephena de Boer (2016), Attache Sił Zbrojnych Kanady Daniela Geleyna (2015), Chargé d'affaires Pamelii Isfeld (2015) radcy politycznego: Jeremiego Wallace (2016). Jestem również aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Badań Kanadyjskich (PTBK).

Wyniki badań wykorzystuję w pracy dydaktycznej, w ramach której prowadzę w języku polskim i angielskim wykłady obowiązkowe i fakultatywne, ćwiczenia, konwersatoria oraz proseminaria i seminaria licencjackie. Tematyka prowadzonych przeze mnie w latach 2004-2016 kursów powiązana była z następującymi obszarami tematycznymi:

a) historia, kultura i system polityczny Kanady i USA (ćwiczenia i konwersatoria: Historia USA po 1900 roku, Historia Kanady, Wprowadzenie do problematyki kanadyjskiej, Konwersatorium z problematyki kanadyjskiej, wykłady w ramach kursu koordynowanego przez dr hab. Annę Reczyńską i dr Marcina Gabryśia pt. Kanadyjskie Misje Wojskowe)

b) Ludność Rdzenna USA i Kanady (wykłady: Indians, Métis and Inuit of Canada - History and Contemporary Problems; Ludność Rdzenna Ameryk - część I Ameryka Północna)

c) ruchy kobiece w Ameryce Północnej (wykłady: History of Women in the USA and Canada, Historia Kobiet w USA i Kanadzie, Famous US and Canadian Women)

d) proseminaria i seminaria licencjackie dotyczące polityki społecznej, historii, kultury Kanady i USA, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki weteranów oraz udziału Kanady w misjach pokojowych

e) konwersatorium Academic Writing, przygotowujące studentów do pisania tekstów akademickich w języku angielskim.

W ramach Lifelong Learning Programme - Erasmus wygłaszałam również gościnne wykłady na Uniwersytecie Masaryka w Brnie (2012), Karl-Franzens-Universität w Grazu (2013) oraz Uniwersytecie Wileńskim (2014). W latach 2006-2016 byłam promotorem 45 prac licencjackich oraz recenzentem 20 prac licencjackich i 3 magisterskich.

Moje zajęcia w ostatnich latach otrzymywały wysokie oceny w ankietach studenckich (ocena wykorzystywana w rocznych ocenach działalności dydaktycznej pracowników, skala 0-100: 2011/12 - 83; 2012/2013 - 97; 2013/14 - brak oceny, urlop naukowy; 2014/15 - 83). W roku 2010 otrzymałam nagrodę Dziekana Wydziału Studiów Międzynarodowych i Politycznych za osiągnięcia dydaktyczne w roku akademickim 2008/2009. W roku 2016 otrzymałam zaś Nagrodę Rektora zespołową II stopnia za osiągnięcia naukowe. Aktywność naukowo-badawczą oraz dydaktyczną łączę również z działalnością administracyjno-organizacyjną. W latach 2004-2007 byłam osobą odpowiedzialną za przygotowanie harmonogramów zajęć dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych w IAI SP UJ. Od 2007 protokołuję posiedzenia Rady Instytutu Amerykanistyki UJ, której członkiem jako reprezentant niesamodzielnych pracowników naukowych byłam w latach 2008-2012 oraz 2012-2016. Od roku 2016 jestem członkiem Wydziałowego Zespołu ds. Nauki i Projektów Badawczych. Szczegółowe informacje na temat różnych form mojej aktywności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzującej naukę oraz współpracy międzynarodowej zawiera załącznik nr 4.

W najbliższym czasie chciałabym kontynuować obszar badań naukowych związanych z polityką państwa kanadyjskiego wobec weteranów, skupiając się na następującej problematyce:

1. rozwiązań systemowych wprowadzanych przez kanadyjskie Ministerstwo ds. Weteranów z myślą o członkach rodzin weteranów i osobach z ich najbliższego otoczenia cierpiących z powodu traumy rozszerzonej,
2. organizacji kampanii informacyjnych zapewniających weteranom wsparcie społeczne,
3. problemach polskich kombatantów drugiej wojny światowej osiadłych po zakończeniu wojny w Kanadzie oraz ich długoletniej walce o przyznanie pełnego zakresu uprawnień kombatanców,
4. jako wykonawca będę także kontynuowała realizację projektu *Dokumentacja aktywności Polonii w Toronto na rzecz Polski i polskich imigrantów w latach 80. i 90. XX wieku*, prowadzonego w ramach grantu Senatu RP pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Reczyńskiej.

M. Pakulnicowa-Misiacek